

Nr. 1170.

ORSZÁGOS TÖRVENY- ÉS KORMÁNYLAP

Erdély kormánytartományra nézve

XII.-ik darab:

kiadatott és szétküldetett 1850 július 14.-kén.

Tartalmi jegyzék.

Szám	Lap.
44 Rendelete az Erdélyi cs. k. polgári és katonai kormányzónak 1850-ik év május 3-áról minden vidéki hivatalokhoz, bujasenyes kórházak felállítása iránt.	140

Landesgesetz- und Regierungsbüll für das Kronland Siebenbürgen.

XII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 14. Juli 1850.

Inhalts-Verzeichniß.

Nr.	Seite.
44 Verordnung vom 3. Mai 1850, an sämmtliche k. k. Distriktsämter, betreffend die Errichtung syphilitischer Spitäler.	140

ФОДА ДЕЩІЛОР ПРОВІНЧІАДЕ ШІ А ГУБЕРНІЯ

п е н т р о

ЦВАРА ДЕ КОРОСАНЪ ТРАНСІДАНІЯ

БОННАХ.

е с т р а д а ѿ м і т р і м і с ѿ 14. І лі 1850.

КОНСІКТУЛ-КЮПРІНСЧЛІ

Папіна.

44. Ордінція ч. р. Губерніорів цвіла-ші міністеріз дн. 3. Маю 1850, гуль тоате офіцієл де dictrix, дн прівінца днфінчъреі спіале-
лор сізілініе.

140

Rendelete

az Erdélyi cs. k. polgári és katonai kormányzónak 1850-ik év május 3-áról minden vidéki hivatalokhoz, bujasenyves kórházak föllállítása iránt.

Hatósgok és orvosok összhangzó tudosításai szerint, a bujasenyv ez országban már évek óta nagyon kiterjedetten uralkodik, különböző első s elhanyagolt másod és harmad alakokban, melly utóbbi az itt már is olly gyakron előforduló szembetűnö elterzulások által elég szomoruan tanúsít arról, mikép mind ez ideig e nyavalva ellen nem alkalmaztattak kielégítő óvszerek.

Azonban a bujasenyvesek terjedelmesebb gyógyításához, várasokon és falukon mindaddig fogni nem lehet, míg az erre szükséges intézkedések meg nem tétettek, s mig az ország több pontjain kórházak nem állítattak fel, melly tekintetben mind ez ideig még nagyobb várasok is szükséget szentvedtek.

A lakosság egészségi állapotának illy mélyen aláásó nyavalva mielőbbi mellőzhetlenül és szorosan szükséges megszüntetése végett, jónak látom teljesen ellátott kórházak föllállásáig, a következőket rendelni:

1-ször N. Szebenben az itt létező sinlök házában, Brassóban az ottani városi kórházban, Besztercén a szegények és sinlök házában, két elkülönített osztály 15 férfi- és 30 nőbujasenyvesek részére, rögtön főlkészítendő. Ha ezt helyhiány vagy más körülmények miatt nem lehetne megtenni, saját szükségbeli kórházat kell e végre elrendezni.

Segesvártt 10 férfi- és 15 nőbujasenyvesek részére, egy illy kórházat főkell venni, minthogy az ottani kicsiny kórházban, elkülönített bujasenyves osztály számára, nem fogna hely júthatni.

Károlyfelföldön és Déván 10 férfi és 15 nőbujasenyvesek részére a szükséges ágyak haladéktalanul fölszerelendők.

Kolozsvártt az ottani kórházban, a mennyiben azt az erre szükséges hely s annak boneztani intézetekre rendeltetése megengedi, egy külön bujasenyves osztály, s ha ezt nem lehetne megtenni, egy ezen célra alkalmas ház, szükségbeli kórháznak, mintegy 15 férfi- és 30 nőbujasenyvesek részére kitakarítandó, s kellőleg fölszerelendő.

Délesen és Szilágy Somlyón 10—10 férfi- és 15—15 nőbujasenyvesek részére saját szükségbeli kórház föllállítandó.

Szamosújvártt, minthogy az ottani gyógynitázet csak 4 beteg részére van fölszerelve, egy, 10 férfi es 15 nőbujasenyves számára való szükségbeli kórház föllállítása tekintetéből, a megkívántató intézkedések azonnal megteendők.

Maros Vásárhelyt, ha az ottani kórházban levő hely megengedi, 15 férfi- és 30 nőbujasenyvesek részére egy külön osztály kitakarítandó s azonnal fölszerelendő. Ennek meg nem törtéhetése eseté-

Verordnung

des k. k. Civil- und Militär-Gouverneurs vom 3. Mai 1850, an alle k. k. Distrikts-Almutter, betreffend die Errichtung syphilitischer Spitäler.

Nach den übereinstimmenden Berichten der Behörden und Aerzte herrscht die Pestseuche seit Jahren in diesem Lande in einer sehr grossen Ausbreitung in verschiedenen primären und vernachlässigten secundären und tertären Formen, welche letztere schon durch die hier so häufig vorkommenden auffallenden Entstellungen den traurigen Beweis liefern, wie unzureichend die bisher gegen dieses Uebel gerichteten Vorkehrungen waren.

Es kann jedoch an eine umfassendere Heilungsveranlassung der Venerischen in den Städten und auf dem Lande nicht früher geschriften werden, bis nicht die hiezu erforderlichen Anstalten vorbereitet, bis nicht an mehreren Punkten des Landes Spitäler errichtet werden, an welchen es bisher selbst in den grössern Städten mangelt.

Ich finde demnach bei der unabewieslichen und dringenden Nothwendigkeit diesem den Gesundheitszustand der Bevölkerung tief untergrabenden Uebel ehestens Schranken zu setzen, bis zur Errichtung vollständig eingerichteter Local-Spitäler folgendes anzuordnen:

1. In Hermannstadt sind in dem hier bestehenden Siechenhause, in Kronstadt in dem dortigen Stadtspital, in Bistritz in dem Armen- und Siechenhause zwei abgesonderte Abtheilungen für 15 männliche und 30 weibliche Venerische sogleich einzurichten. Sollte dieses wegen Raum- oder sonstigen Verhältnissen unhünlich sein, so ist ein eigenes Nothsipital zu errichten.

In Schäßburg ist ein solches für 10 männliche und 15 weibliche Venerische auszumitteln, da in dem dortigen kleinen Spital kein Raum für eine abgesonderte syphilitische Abtheilung zu gewinnen sein wird.

In Karburg und Deva sind Nothsipäler jedes mit 10 Betten für männliche und 15 Betten für weibliche Syphilitische ohne Verzug zu errichten.

In Klausenburg ist in dem dortigen Krankenhouse in so ferne es der Belegraum und die Bestimmung desselben zu klinischen Lehranstalten gestattet, eine besondere syphilitische Abtheilung, und wenn dieses nicht ausführbar wäre, ein geeignetes Haus als Nothsipital zu diesem Zwecke für beiläufig 15 Männer und 30 Weiber einzuräumen, und entsprechend einzurichten.

In Dees und Szylagy-Somlyo sind eigene Nothsipäler jedes für 10 männliche und 15 weibliche Venerische zu errichten.

In Szamos-Ujvar sind, da die dort bestehende Heilanstalt nur für 4 Kränke eingerichtet ist — zur Ausmittlung und Einrichtung eines Nothsipitals für 10 männliche und 15 weibliche Venerische die erforderlichen Anstalten sogleich zu treffen.

In Maros-Vasarhely ist, wenn es der Raum in dem dortigen Spital zulassen sollte, eine besondere Abtheilung für 15 männliche und 30 weibliche Syphilitische einzuräumen und sofort entsprechend einzurichten. Sollte dieses sich als unhünlich darstellen,

ОДИНЧІСНЕА

ч. р. Губернаторів чівіл ші тілапія din 3. Mai 1850, кърь тоате оғінде de dictpt, дп пріві- да ұнғиңдіреі спіталор сіфілітіче.

Денъ консультареле рапорті але діректо-рилер ші медічілор domnege воала вінере (сіфілітіа) дпкъ de anі дп ачасть царъ ұнғо ұніндепе таре ші дп форма діверсе: прімаре, секундаре, лепевіте, ші терапе, каре прин деселде деформірі че се івекі аічі, дас тіпта добадъ, кыт Форъ де пәндектітоаро діспасъчіпіле фъкіе пъпъ акті дп контра ръблі ачектіа.

Къ tote ачесте спре о біндекаре падикаль ачелор вінереі депін четъці ші cate нз се поате пъші, пъпъ че нз се вор прегіті тревгінчіоселе ін-стісте спре ачест Фәршіт, пъпъ че нз се вор рі-дика дп таі толте пінкте але цүріл спіталі, де каре ліпсек пъпъ актіа кіар ші дп четъціле че-ле тарі.

Прелжигъ нечеситате чеа таре ші пәндек-жарасілъ de a пыне кът маі кәржанд ставіль ръблі ачектіа че санъ ашса ағынд қареа съпільді попорчікінде аічі, ағыл totxsh къ кале ші пъпъ ла ұнғиңдареа локалітілор віне оржандіте, а ордина әртітоареле:

1. Дп Сівілла каса пенстінчіошілор, дп Бра-шиюш ла спіталлъ четъці, дп Бистріцъ ла каса съ-рачілор ші а пенстінчіошілор съ се оржандеаскъ дпндасть дозе деспірдімінте сепарате пентрі 15 върбаці ші 30 фемеі вінере. Неніздесе ача-ста ғаче пентрі дпкъпері сеақ алте ұнпреж-рърі, съ се рідіче о касъ азыме спре ачест Фәр-шіт.

Дп Сірішіоара съ се тіжлочесаскъ о касъ пентрі 10 върбаці ші 15 фемеі вінере, фінд къ дп спіталлъ чел тік de аколо нз се ағыл лок пентрі ын деспірдімінте сіфілітік сепарат.

Дп Алга жыла (Бълград) ші Дева съ се зи-деаскъ Фъръ ұнтарзіре спітале де ачесте къ кът 10 патрі пентрі върбаці ші 15 патрі пентрі фемеі сіфілітіче.

Дп Клышік съ се ғакъ лок пентрі ын деспір-дімінте сіфілітік сепарат дп спіталлъ de аколо дп-кът вор іеpta дпкъперіле ші dectinapea ачелдіаш пентрі incitstelle de дпвъзжакт кілічі, іаръ de нз ва фі къ пітінцъ, съ се тіжлочесаскъ алъ касъ ка спітал азыме спре ачест Фәршіт кам пеп-трі 15 върбаці ші 30 фемеі.

Дп Деекіш ші Сілагі Шомміо се вор рідика спітале пропріл деқаже 10 върбаці ші 15 фемеі сіфілітіче.

Дп Герла фінд къ incitstail de дпсипто-шаре de аколо е пыма пентрі 4 волнаі — се вор ғаче кът маі кәржанд діспасъчіпіле тревгін-чіосе ка съ се тіжлочесаскъ прегітіреа ын спі-тал пентрі 10 върбаці ші 15 фемеі къ вінере.

Дп Марешошорхеі de вор фі дпкъпері дп спіталлъ деаголо, съ се прегітіаскъ ын деспірді-мінте сепарат пентрі 15 върбаці ші 30 фемеі сі-філітіче. Дева фі ачеста къ пенстінцъ, атпчі съ се касте алт локал вен къ дпкъпері пәндекті

ben, erre alkalmas, s a szükséges térrrel ellátott épületet kell fölkeresni és azt sietősen fölkészíteni.

Udvarhelyen és Csik Szeredán 10 férfi- és 15 nőbujasenyvesek részére; a szükségbeli kórházak azonnal fölállítandók s a szükséges butorzáttal ellátandók.

Fogarason egy 10 férfi és 15 nőbujasenyves számára megkivántató szükségbeli kórházat sietősen kell keresni és fölszerelni.

Ha az említett varosokon kívül a vidék egy vagy más helységében, melyben orvos lakik s gyógyszertár találhatók, még szükséges és könnyen kivihetővé válnék egy illy szükségbeli kórház fölállítása, annak létesítése munkába veendő.

2-szor. Illy szükségbeli kórház ne faküdjék a város közepében, de igen messze se, legyen elegendő jó vizzel ellátva, álljon négy tágas, világos szobából, melyek kellőleg osztályoztathassanak, egy kis szobából, egy fakamarából és konyhából. Ha a község saját, nélkülözhető házai közül, egyikben sem lehetne a szükséges alkalmatosságot föltalálni, fizetendő házbér mellett egy erre alkalmas szálást kell kifogadni.

3-szor. Egy illy intézet nélkülözhetlen butorzatát az ide mellékelt lajstromból (A. minta) beláthatni. Ezen kórházak kikeresése és fölbutorzása alkalmával egyébiránt tekintetbe kell venni még azt is, mikép megeshető, hogy ezek olly helyeken, hól, állandó kórházak nincsenek, valaha még maradandó, rendes helyi kórházak gyanánt használtathatnak, s tehát a szükséghöz képest még kiterjesztésük is lehetséges; épen ugy még most előlegesen kell gondoskodni, hogy hirtelen életveszélybe jutott, gyámolitás nélküli egyének, ezen szükségbeli kórházakban legalább szüks apolást és célszerű segélyt nyerhessenek.

4-szer. E. kórházakbani orvosi kezelésre a hivatalba állított kerületi orvosok, községi orvosok és sebészek vannak meghiva, és kötelezettséve, s az elsők mellé, ott a hól több egésségügyi egyénekről rendelkezhetni, egy seborvos segédül rendelendő.

Ott hól hivatalba állított orvosok már régebb óta kórházbeli orvosok gyanánt működtek, azokra bizandó a bujasenyves osztály is. Ezen szolgálat-tétel alól netalan szükséges fölmentésök iránt, az indokozott kivánságok ide terjesztendők.

5-ör. A kórhástorvosok kötelessége, napjában legalább is egyszer, reggi órákban, rendes látogást tenni, mindenre figyelmezni mi a betegek javát érdeklő, a gyógyszerek és ételek ki rendelése, az orvosi rendelet- és fejjegyzékek vitelére, s az ügynevezett gyógyszerkivonatok szerkesztésére nézve, magukat ezen szükségbeli kórházak számára készített szabályok és mintákhoz tartani, — különösen pedig örködni a gyógyszerek pontos kiszolgáltatása, s az ételek szabályszerű minősége fölött; kötelességek továbbá a betegnek be- és kilépése napját a fej-vagy orvosi- rendelet jegyzékekbe tiszán betűkkel fóliálni, a havankénti jelentéseket a

len, so ist ein anderes geeignetes Locale mit einem entsprechenden Belegraum zu einem Nothspitale ausfindig zu machen, und mit aller Beschleunigung einzurichten.

In Udvarhely und Csik-Szerecs sind Nothspitäler jedes für 10 männliche und 15 weibliche Syphilitische schleunigst auszumitteln, und mit der erforderlichen Einrichtung zu versehen.

In Fogarasch ist zur Ausmittlung und Einrichtung eines Nothspitals für 10 männliche und 15 weibliche Venerische unverzüglich zu schreiten.

Wenn außer den genannten Städten noch in einem oder anderen Orte des Distriktes, in dem sich ein Arzt und eine Apotheke befindet, ein solches Nothspital sich als notwendig und leicht ausführbar darstellen sollte, so ist auf die Zustandebringung eines solchen hinzuwirken.

2. Ein solches Nothspital soll nicht inmitten der Stadt doch auch nicht zu weit entfernt gelegen, mit hinlänglichem guten Wasser versehen sein, aus vier geräumigen hellen Zimmern, die entsprechend abgetheilt werden können, einem kleinen Zimmer, einer Holzlage und Küche bestehen. Wenn in keinem der Comune angehörigen entbehrlichen Hause die erforderlichen Localitäten disponibel sind, so ist eine geeignete. Ubication gegen einen auszumittelnden Miethzins aufzunehmen.

3. Die unentbehrlichsten Einrichtungsstücke einer solchen Anstalt sind aus dem beigelegtenen Verzeichnisse (Formular A.) zu ersehen. Bei der Ausmittlung und Einrichtung derselben ist überdies zu berücksichtigen, daß diese Spitäler einst als bleibende ordentliche Lokal-Heilanstalten wo solche noch nicht bestehen, benutzt, daher auch entsprechend erweitert werden können; — so wie auch schon jetzt die Vorsorge zu treffen ist, daß möglichst in Lebensgefahr gerathene unterstandslose Individuen in diesen Nothspitälern eine wenigstens nothdürftige Unterkunft und zweckmäßige Hilfe finden.

4. Zur ärztlichen Ordination in diesen Spitälern sind die angestellten Physiker, Comunal-Arzte und Wundärzte berufen und verpflichtet, welchen ersteren dort, wo mehrere Sanitäts-Individuen disponibel sind, ein Wundarzt als Assistent beizugeben ist.

Dort wo angestellte Ärzte schon früher als Spitälarzte fungirten, ist denselben auch die Abtheilung für Syphilitische anzuertrauen. Wegen ihrer etwa notwendigen Erhebung von dieser Dienstleistung sind die motivirten Anträge anher zu erstatten.

5. Die Spitälarzte haben wenigstens einmal des Tages in den Morgenstunden regelmäßige Ordinationen zu halten, auf Alles was das Wohl der Kranken betrifft, ihre Aufmerksamkeit zu richten, hinsichtlich der Verordnungen der Medikamente, der Kost, der Führung der Ordinations- und Kopfzettel, der Verfassung der sogenannten Medicamenten-Extracte sich an die eigens für diese Nothspitäler entworfenen Normen und Formularien zu halten, — insbesondere die richtige Expedition der Medikamente, die vorschriftsmäßige Beschaffenheit der Kost zu überwachen, den Tag des Ein- und Austrittes der Kranken in den Kopf und Ordinations-Zetteln deutlich mit Buchstaben auszu-

nentps zn acemenea spital, shi cъ ce пде дп о-рждеалъ кът маи дп грабъ.

An Odorheiш mi Чик середа ce вор тіжлочі спітале de лъзърет фіекаре пентр 10 върбаці ші 15 фемел сіфілітиче ші ce вор проведса къ челе тревбінчоасе.

Дп Фъгъраш треве съ ce лъзърет фъръ дп тајзриєре пентр тіжлочіреа ші оржандзіреа зпз спітал de лъзърет пентр 10 върбаці ші 15 фемел венере.

Декъмва афаръ de пемителе четьші ap fi de ліпсъ ші лесне de дптродзс дпкъ врезн спітал de лъзърет маи алес дп локъ dictriktълъ зnde сар афла врезн medik ші апотекъ, атпчі съ ce лъзърет спре дпфінчареа ачелвіа фъръ дп тајзриєре.

2. Зп acemene спітал съ пз ce рідиче дп міжлокъл четьші, тохші піч прea denapte de ачеса, съ фіе провъзат къ алъ бзпъ ші dectъль, съ кон-сtea din natрs kace лъминоаце ші ларці dinectъл ka съ ce поать дпппърци потрівіт, din алъ одae мікъ, дп шопъ de лемпне ші о квліть (квхп). Не афлжандзсе дп піч о касъ de але компакт червате локалітъл dicnoniбile, атпчі съ ce ia o касъ прелажъ пльшіреа пыiemзлъ.

3. Ne дпкспжзрат тревбінчоаселе лъзърѣ de касъ пентр зп acemenea inctitst ce not bedca din алъкрапъл (Акъзъл А.) дпсемпари. La тіжлочіреа ші оржандзіреа ачелора е дпкъ de дпсемнат, къ ачесе спітале одат се вор дпрессинга ка пеџе локале de дпсъпъшеаре ordinapie ші ставіле, пре зnde пз ce афъл алеле, ші пентр ачеса ce вор птеа ші търї; — ба ші дп пресинте ce ва фаче dicnсtъчіоне, ка персоане ce de deodat ap къдеа дп періколъл віцил ші ap fi лінсіte de съб-сictingъ съші афле дп ачесе спіталърі чел пздинш adenostipea тревбінчоасе ші ажсторинга салжаріз.

4. Спре ordinapiea medikalъ дп ачесе спіталърі сжnt кіемаді ші дпdatopigі фізічі, медічі комбіネлор ші хірхрціл, ші зnde ce вор афла маи малте indibidse спре дпсъпъшаре, ce ва da челор din таіз зп аденоостipea тревбінчоасе ші ажсторинга салжаріз.

Презnde ce афъл дп фікціоне дпкъ маи de малт медічі de спітале, лісе ва дпкреде mi de спірдътъжнъл пентр сіфіліти. Пентр dicnенса-ре ачесора de срвіцъл поменит, de ва fi de ліпсъ, съ ce дпдренеze дпкоаче пропзнеріле motivate.

5. Mediuiл спіталелор аж de a ginea чел пздин odatъ пз zi дп opere de dimineazъ ordinuціюл реззларе, аші дпдренеze вътареа de сеамъ ла tot че ce atinu de вінсле болпавілор, ші a ce гinea de нормеле ші Formълареле аште пентр спіталелсе de лъзърет, дп привінга ordinuціюлор medikamenteлор костялі, пэртреi цізлелор de персонъ ші ordinuціоне, ші але компакт ашса пзмітелор, ectracte de medikamente, — a пріверія маи къ сеамъ пентр зпна еспедіsipe a medikamenteлор ші пентр прескріца костялі, a дпсемна ка літеро кіаре дп цізлла ordinuціоне ші a персонъ зіза дптрърел ші спірел болпавілор,

kerületi hivatalhoz rendesen megtenni s átaljában magukat a rendes gyógyintézetekben fennálló rendszabályokhoz alkalmaztatni. — Az idezárt étrend (B. minta) a betegek általi belátás végett minden kórszobában fölszegezendő; a fej-orvosi rendelet- gyógy-szer- és jelentési jegyzékek mintái, valamint az orvosi rendeletek rendszabálya is kinyomva utólagosan fognak elküldetni.

6-szor. A szükségbeli kórhaz igazgatására válasszon a község egy bizodalmas polgárt, kinek kötelessége lesz e kórház igazgatási teendőjét a városi tanács vagy helyi elöljáró ellenőrzése mellett teljesíteni, a fölvett betegekről C. minta szerint jegyzőkönyvet vinni, a bevételeket és kiadásokat kellőleg naplóba igratni, a fizetni köteles községek vagy fizetni képes egyes egyének illetményeiről, más pénzalapokból viszpótolandó gyógy- és élelmezési költségekről, rendes számadást vinni, s magát a kiadások és bevételek pontos kimutatására minden készen tartani. — Különös figyelmet kell ennek fordítnia még ezeken kívül, a kórhazbani rendre, a betegek és csalédeik erkölcsiségére és a nemek különválasztására, s soha se műlasszon el terhes betegeket saját vallásuk vigaszából részelni. —

Az illető városi tanács szerkesszen ezen igazgató részére, a meglevő rendeletek szerint, egy számadási utasítást, s örködjék annak hivatalos intézkedései fölött.

7-szer. Ezen kórházak feletti föfelügyeletet a kerületi hivatal vagy maga látja el, vagy pedig azt, egy erre alkalmas kerületi hivatalnokra bizza, kinek kötelessége az illető intézetet gyakron és bizonytalan órában meglátogatni, előforduló helytelenségeket megszüntetni, s az ide rendelt orvosnak és igazgatónak, mindenre nézve mi a betegek hasznára s az intézet gyarapulására szolgálhatna, tanácsossal és tettel segítségére lenni.

8-szor. A betegek apolására és gondviselésére, minden kórház részére, egy ápolót, ki egyszersmind a házi szolga kötelességét teljesítendi, s két ápolónőt, kiknek tisztök a fehérnemű kimosása, kell fogadni. Ezek a betegek irányában viseltesenek készszolgálattal és kimélőleg, kik szolgálatbeli hanyagságuktól, az orvos kivánságára, azonnal elbocsátandók. Illy apolók felfogadása az orvossali egyetértés után az igazgató teendője.

9-szer. A betegek és apolók közvetlen és folytonos szemmel tartására, egy felvígázót kell fogadni, s öt az igazgatónak alárendelni. Ez magában a kórházban fog lakni, az orvosi rendeletek teljesítésére szüntelen fölvígázni, s a kórszobák szellőztetésére, világítására és az egész házban tiezetaságra felügyelend. Tejendője továbbá a betegeket, ha állapotuk megengedi, hasznos foglalatosságra, varrásra, a kórház fehérneműje kiigazítására s. t. e. unszolni, a betegek által oda hozott portékákat gondoson megörzeni, a betegek megsértéseit vagy károsításait az apolók által, meg

schreiben, die monatlichen Rapporte regelmäßig an das Bezirksamt zu erstatten und sich überhaupt nach den in ordentlichen Heilanstalten bestehenden Directiven zu benehmen. — Die hier angeschlossene Speise-Ordnung (Formular B.) ist in jedem Krankenzimmer zur Einsicht der Kranken anzuhängen; die Formulare zu Kopf-Ordinations-Medikamenten- und Rapport-Zetteln, so wie die Ordinations-Norm werden in Druck gelegt, und nachträglich zukommen.

6. Zur Verwaltung des Nothspitals hat die Commune einen vertrauenswürdigen Bürger zu wählen, welcher alle Agenten in administrativer Hinsicht unter der Controlle des Magistrates oder Ortsvorstandes zu bejorgen, ein Protokoll über die aufgenommenen Kranken nach dem Formulare C. zu führen, die Einnahmen und Ausgaben gehörig zu journalisiren, die Gebühren von den zahlungspflichtigen Comunen oder einzelnen zahlungsfähigen Individuen, die aus anderen Fonden zu vergütenden Heil- und Verpflegskosten ordentlich und regelmäßig zu verrechnen, und sich in einer genauen Evidenz der Einnahmen und Ausgaben zu erhalten haben wird. — Ein besonderes Augenmerk wird derselbe überdies auf die Ordnung im Hause, auf die Sittlichkeit der Kranken und der Dienstleute, auf die strenge Separation der Geschlechter zu richten haben, und es nie unterlassen, gefährlicheren Kranken die Trostungen der Religion der sie angehören, zukommen zu lassen.

Der Magistrat hat für den Verwalter eine Verrechnungs-Instruktion nach den vorliegenden An-
deutungen zu verfassen und denselben in seinen Amts-
handlungen zu überwachen.

7. Die Oberaufsicht über diese Spitäler hat das Bezirksamt selbst oder durch einen geeigneten Bezirks-Beamten zu führen, welcher die betreffende Anstalt öfters zu unbestimmter Stunde zu besuchen, vorkommende Ungemöglichkeiten abzustellen und den behandelnden Ärzte und dem Verwalter in Allem was zum Nutzen der Kranken und zum Gedeihen der Anstalt dienlich ist, mit Rath und That beizustehen hat.

8. Zur Pflege und Wart der Kranken ist für jedes Nothspital ein Wärter der zugleich die Dienste eines Hausknechtes zu versehen hat, ferner zwei Wärterinnen, die nebstbei die Reinigung der Wäsche zu besorgen haben, zu bestellen. Sie haben sich gegen die Kranken dienstwillig und schonend zu benehmen und sind bei Dienstesvernachlässigung auf Verlangen des Arztes sogleich zu entlassen. Die Aufnahme der selben steht dem Verwalter im Einvernehmen mit dem Arzte zu.

9. Zur unmittelbaren und ununterbrochenen Aufsicht über die Kranken und Wärterleute ist ein Aufseher zu bestellen, und dem Verwalter zu unterordnen. Er hat im Hause selbst zu wohnen, die Befolgung der ärztlichen Anordnungen unablässig zu überwachen, die fleißige Lüftung der Krankengäste, die Beleuchtung und Beheizung, die Verabfolgung der Wäsche, der Bettfournituren die Reinlichkeit im ganzen Hause zu beaufsichtigen, die Kranken wenn es ihr Zustand gestattet, zu nüchtriger Beschäftigung, Nächsten Aussöhnern der Spitalswäsche u. d. gl. anzuhalten, die von den Kranken mitgebrachten Sachen sorgfältig

а тимите рапорте на резултат на обичайна
де чекрк, ши а се дандрента прости tot днълъ дипек-
тивеле че есиста днъ опдинариеle incititate de оп-
съпътшесаре. — Опдълъ възкательор ачи ахъзърат
(Ахъзърат В) съ се афигъ днъ Фикаре одае спре
ведерса болницилор; формозлариеle пентръ medica-
ментеле опдинадъзънъ ши пентръ гидъзеле de нац
ши de рапортаре, прекъм ши норма опдинъ-
чиснъ се вор тинъри, mi mai тързъ се вор ши
тимите.

6. Спре adminictrarea сніалазі де лъзрет аре компна съ алеагъ вп четьдеан де прекедере, каре ва avea de a днпріжі пентрз тоате arendesele дн прівінга adminictrрреі съв контрола таңictrатлазі сеаѣ а жаделі catзлазі, de adзче вп протого пентрз волнаві пріміції дзпъ Формзларіз (Акъзлазі С.) а днсемна пе фіе каре зи акрат веніріле ші келтвеле, а прімі компетінделе dela компнеле пльзітоape саѣ dela сінгзлеле феде че сънт дн стапе de a пльзі, преком ші спеселе пентрз іnterпengiзne ші днснтишошаре че сънт а ce ревоніfіka din alte Fondзрі ле ва прімі opdinapіз ші реглаз, авжnd a ce үinea днtrо evіdingz аспаѣ а венібрілор ші ергюрілор. — Ачеста днш ва дндрепта deocebita са прівіре маѣ днколо жа rандзл чел вен дн касъ, ла торалітatea волнавілор ші а шервіторілор, ла сржпса сепараре а сек-сврілор, ші а тіжложі toldeazna, ка волнаві маѣ періклоші, съ прітваскъ консолареса сеаѣ таң-гjieresa реліcijsnei сале.

Маңистратыл ва авса да администраторлар
о институцияне пептре сокотса да деңгээртүй-
ните Фъекте, ши ал приверие да деңгэиреа оғий-

7. Справа іспекції по преступності співробітників відповідає за засудженість членів організації та інших осіб, які вчинили злочини, а також за засудженість членів організації та інших осіб, які вчинили злочини.

8. Спаре ұлгріжірса ші гөвернореа болпавшор
се ва пәне пептің фіекаре снітал de мәзърет үл
ұлгріжітопік каре ва fi totdeodatъ ұлстұрчынан
сервідеме ғылыми шерб de касъ, ші дозе ұлгріжіто-
ре ссаяқ гөвернанте, каре вор авеа а ұлгріжі
пептің спіллареа рұфелор.

Ачеддіа вор тревзі, а се пірта къ болнавій къ крѣдзаре ші totdeaazna rata спре шервіре, іаръ и лепевіреа сервіцзлі лор съ лісе dea дртмъл на- маі деқжт ла чеरереа medikзлі. Пріміреа лор дп сервіціз ва ста дп пштереа admininistrъторомъ дп кокшнеленере къ medикз.

9. Спре пеміжлючота ші не'нтрерпята ветре престе болпаві ші оamenii de сервісіх се ва ыл-
dsi үн инспектор ші се ва сипке диекторбыз. Еш
ва локті ұпсыш ұп касъ, ва әнгріжі пентр ыр-
тареа ордіпічкілор medikale, ва прівергіа пентр
вентілареа одылор болпавімор көз аер проасты
пентр лютінареа ші ұпкылзіреа мор, спындареа
рұфелор, а патшілор престетот ші пентр көртіс-
ниа din тоатъ каса, мал ұпқоло а ныне пре болла-
вій, канды 41 ішінде clapea, ла deoесеите оканып-
фолоситоаре преком: ла касытсьрь, діреңдереса рағ-
лор ш. а. л., а әнгріжі де әккөрпіле болпавілор к-

nem szabadni, idegeneknek a kórházakban belépését, az orvos különös engedelme nélkül meg nem engedni, s minden eltávolítani, a mi az intézet jó híré és biztonságát veszedelmesztethetné.

10-szer. A betegek élelmezését a főnöbb érintett étrend tartalma szerint, az egyes részletek (portiok) árának meghatározása mellett valamelly vállalkozóra bizhatni, de az igazgatóságnak is szabadságában áll a betegek étkekkeli ellátását saját rendelkezése alá venni.

A betegek étkekkeli tartásának, vállalkozónak való átengedése mindenkorán azon előnyivel bír, hogy ez által az étkek jobb felvígázását lehet elérni, s az orvosok és igazgatóság közti félreértesek kikerültethetnek.

11-szer. A szükségbeli kórházak részére a gyógyszerek a legközelebbi közgyógyszertáról veendők. — Ha valamelly helységben több gyógyszerárusok vállalkoznának ugyan azon százalék elengedésére, a gyógyszerek szolgáltatása hat hónapos visztrér időszakok szerint, egyik gyógyszerárus után a másiknak átengedendő. A kórházakban gyógyszerek szolgáltatásánál, köz pénzalapok költségére, jelentékenyebb százalék elengedés elérése végett intézkedések, közelebbről fognak munkába vétetni, melyeknek eredménye köztudatra jutand. A félévenkint megirandó árfegyekeket, gyógyszerkivonatokkal támogatva, küldje a helyi előjáráság megyeszgálás végett, a vidéki hivatalhoz.

12-ször. A kórházak fölszerelésére szükséges előköltségeket, a betegek élelmezését, a szolgálattevők bérét, melyek itten tervezett rendszabályok szerint nem rúghatnak igen sokra, a község fogja kiállani, mely végre hásználandók nemelly városokban, saját kórházakra szánt pénzalapok, az ezzel fordítható községi pénztár jövedelmei, gyűjtőgetések, s csak azon esetben, ha ezen források nem volnának elegendők, mitől vidékekben és nagyobb városokban tartani nem lehet, osztathatnak ki ezen költségek kivetés után, az egyes községi tagokra.

Kisebb, kevésbé tehetős helyiségekben, e célra a körülfekvő, ugyan azon kerületbeli helyiségek közrejárulása is igénybe méhet.

Ezen költségek, a befolyó gyógy- és élelmi költségek megtérítései által azon mértékben fognak fedélni, a minő mértékben megfelelend a kórház, rendeltetésének.

13-szor. A fizetni képes betegek havankénti illétményeiket minden előre kötelesek befizetni, vagy biztosítani, a városi vagy falusi szegény betegekért, az illető községek, czéhok s. a. t. kárpoltalandják, fennálló szabályok szerint, a tett költségeket, a be nem gyűjthető költségek pedig a vidék községeire rovatnak ki, s a hátra levő adósságok befizetését a kerületi hivatalok sürgetendik.

Egyébiránt a cs. k. statusokra nézve, a gyógy- ügy létesítendő rendezésétől függend annak meghatározása, hogy az álladalom, a közhivatalba állí-

tig aufzubewahren, Bekleidungen oder Veruntreuungen der Kranken durch die Wärter nicht zu dulden, Fremden den Eintritt in die Krankenzimmer ohne besondere Erlaubnis des Arzten nicht zu gestatten, und Alles abzuhalten, was den guten Ruf und die Sicherheit der Anstalt gefährden könnte.

10. Die Beköstigung der Kranken nach dem Inhalte der obenangeführten Speise-Ordnung, ist an einen Unternehmer unter Festsetzung der Preise für die einzelnen Portionen zu überlassen doch bleibt es der Verwaltung unbenommen, die Bespeisung in eigene Regie zu übernehmen.

Die Überlassung der Beköstigung an einen Unternehmer wäre jedoch aus dem Grunde vorzuziehen, weil hierdurch eine bessere Beaufsichtigung der Kosten geist und Mißverständnissen zwischen den Ärzten und der Verwaltung verhindert werden könnten.

11. Die Medikamente für die Nothspitäler sind aus der nächsten öffentlichen Apotheke zu beziehen. — Sind mehrere Apotheker im Orte, die sich zu einem gleichen Prozenten-Nachlass versteht, so kann die Arzneilieferung nach einem sechsmonalichen Turnus von einem zum andern übergehen. — Die Verhandlung wegen Erzielung eines bedeutenderen Prozenten-Nachlasses bei Arzneilieferungen für Spitäler und auf Kosten öffentlicher Fonde wird nächstens eingeleitet, und das Ergebnis bekannt gemacht werden. Die halbjährig zu legenden Contos sind mit den Medikamenten-Extrakten zu dokumentiren, die Ortsobrigkeit hat dieselben zur Prüfungsveranstaltung an das Distrikts-Umt zu leiten.

12. Die Vorauslagen für die Einrichtung der Spitäler, die Beköstigung der Kranken, Besteitung des Lohnes der Dienstleute, welche nach den hier entworfenen Normen zu keiner erheblichen Summe anlaufen können, hat die Comune zu bestreiten, zu welchem Zwecke die in einigen Städten für Spitäler eigens bestimmten Fonde, die disponiblen Gemeinde-Kassa-Mittel, Sammlungen zu benützen sind, und nur wenn diese Quellen nicht ausreichen sollten, welches wohl in keiner der Distrikts- und größern Städte zu besorgen ist, wären diese Vorauslagen im Wege der Repartition auf die Gemeindeglieder umzusegen.

In den kleineren, minder bemittelten Orten kann auch die Concurrenz der Bezirks-Gemeinden hierzu in Anspruch genommen werden.

Diese Auslagen werden durch die einsiedenden Heil- und Verpflegskosten-Ersäße in dem Maasse bedekt werden, als die Verwaltung des Spitals ihrer Bestimmung entsprechen wird.

13. Die zahlungsfähigen Kranken haben die Gebühren für jeden Monat in Voraus zu entrichten, oder sicher zu stellen, für die erkrankten, mittellosen Stadt und Landbewohner haben die betreffenden Comunen, Bünde u. s. w. nach den bestehenden Vorschriften die Vergütung zu leisten, die uneinbringlichen Kosten werden auf die Distriktsgemeinden umgelegt die Betreibung der Rückstände durch die Bezirks-Aemter vermittelt werden.

Es wird übrigens von der bevorstehenden Organisation des Medicinal-Wesens in den k. k. Staaten die Bestimmung abhängen, in wie ferne der Staat

diese an emia, a no сафери вътвърдиле сеа ще непредпинга днпржиторијор къръ волави, а no лъса днтрареа стреиндор дн одвиле волавилор фъръ днгъдкинъ спечиалъ дела медици, ши а днлъзра тоате същ щоконтра киетъреи член външи а cirspanei institutslasi.

10. Костя пентр, чеи волави дншъ каприсъл преалисъл опрд де тъкър, се поате контракта прелажнъ дефицита прецрилор пентр фикаре порциене, ръманд totsh ла воия дирекционе а прими костя съз проприя рециъ. Лъсареа костялъ зъл контрактент ар фи totsh съз се префереце дн ачел фндътакт, финдък прн ачеата сар пътеа спера о инспекционе маи външи а костялъ, ши днкожра педицеленериле днтрс медици, ши дирекционе.

11. Медикаменте пентр спитале де лъзъпет се вър прими дела апотека чеа маи апроале пъвлікъ. — Финд маизблук апотекари дн локъл ачела, карп с'ар днвои ла съзъмъкт де о потривъл процентелор, атнуи се пот прими медикаменте дншъ съз ректима де шеасе лълъ канд дела възлъканд дела алъл. Трактамълъ декреп пъзиня де а прими медикаменте пентр спитале прелажнъ съзъмъкт, маи днсемнат ши пре спеселе фндърилор пъвліч въ пъши престе пъдин дн лъкъре, ши резултатъл се въ фаче къпоскът. Контроле че се вор ашернела тоатъ жътватае де анъ, сънт де а се документа къз естракте медикаментелор, пре каре апои ле въ днainta дипрътиопия локъл спре есаминаре ла оғитъл де dictist.

12. Спеселе пентр опдинареа спиталелор, костял пентр волави, пътапеа келъзелор пентр шеритори, каре дншъ портеле проектате аичи no вор тъя о съмъ ашеа днсемнатъ, въ фи datoape але пътапа компана, спре каре фършил се вор днтресима фондрите де прн вълеле четъдъл атгът пентр спитале дектинате, тижлоачеле дичонибile але касеи компана ши аlte колекциои, днкът пъмай ла днкътапе кънд н'ар ажъде ісвоареле ачестеа, де каре no note фи teamъ пъч дектъдъл челе маи тарп але dictriktslasi, вор тревъл а се акопери спеселе презице прн репартионе, дектъръ тембръ къмънел.

Пела локъръл маи тичи ши къз маи пъзине тижлооче се поате претинде спре ачестъ скоп ши конткринда компелор дн черк.

Ачесте спесе се вор акопери прн ресонифи-кърите келъзелор пентр интептене ши днсъпътапе че вор днкъре, дн ачеа тъсъръ, дншъ към въ коръспонде дипрътионе спиталълъ дестилъръ сале.

13. Болави капави де платъ вор пъти пентр фи каре дншъ днainte, сеа вор да acirspan-ky, яръ пентр волави локътапе днкътапе днешълълъ де преста десдъзпрае компелор респективе, днхърите ш. а. л. дншъ прескрип-рите възине, спеселе челе пътапасаи се вор днкътърци днтре компелор dictriktslasi, яръ аднапреа-респонделор се въ съфекта прн оғичео де черк.

Decrere алъ пате хотържреа, пътъ днкът аре де ас днпъртъши статъ, афаръ де ажътин-да медицилор пъвліч дела асеменоа institut, за

tott s ezután állitandó orvosok segélynyújtásán kívül, még mekkora mértékben fog illy helyi gyógyintézetekben apolt, szegény bujasenyvesek gyógyítási költségeiből részt venni.

14-szer. Tíz évnél idősebb betegeknek gyógy- és élelmezési költségei fejenként, napjára, 20 pkrban, tíz éven aloliaké pedig 12 pkrban állitatnak meg; beteg anyának szopós gyermekéért költségeket fültudni nem szabad.

Olly községek fizetni tehetetlen betegeire nézve, mellyek ezen intézetek fölállításának és fenntartásának költségeit ön jövedelmeikből állandják ki, ezen gyógy- és élelmezési költségek árjegyzékei, 25 százalék elengedés által alább szálitandók, s e szerint fölszámítandók. Ugyan ez érvényes olly kerületi község betegeire nézve is, a mellyben a kerületi helységek közrejárulása áll fenn.

15-ször. Azon költségek kifutatásai, melyeket a községek hordozandának, készítessenek az ide mellékelt D. minta szerint kettős példányban, láttaSSANAK el az orvos fölvétbizonyítványával, az egyes betegek szegénységi bizonyítványával és fejegyzékeivel, irassanak alá a kórház igazgató és a rendes orvos által, s előttemeztessenek a kerületi hivatal által. Az illyképen elkészült számlatok a vidéki hivatalokhoz, s ezektől, azok kitisztálása s az illető községekre és pénzalapokra való kivétele végett ide szolgáltatandók.

16-szor. Minthogy ezen intézetek rendeltetése nem csak a bujasenyben sínlodók kigyógyítása, hanem egyszersmind a ragály terjedésének megakadályoztatása is, az illy kórházakba nem csak a városi bujasenyvesek, hanem az azon kívüli betegek is befogadandók.

17-szer. A kórházi orvos irott bizonysága szerint, első vagy eredeti bujasenyben sínlodóktól, a kórházbai fölvét meg nem tagadtathatil, még azon esetben sem, ha fizetni tchitetlenek, vagy nincs szegénységi bizonyítványuk, mely utóbbiért aztán, utólagosan fog a kórházi igazgatóság az illető helyre folyamodni. Ezen kór megrögzött régibb alakjaiban szenvédők, csak annyiban vétethetnek föl, a mennyiben kigyógyithatók, vagy pedig a betegség minőségeből következtetve, annak egésségesekre elragadásától lehetne tartani, mely sölött a rendes kórházi orvos határozand. A kórházból elbocsátásnak, rendesen csak is a betegnek kigyógyulása, vagy legalább is a kór elragadási tehetségének mogszüntetése után van helye, mindenkor a magukat jelentő, fizető betegektől, nem lehet megtagadni a kórházból kiléphetést. A betegekkeli sikeres és illendő, gyöngéd bánásmód, legjobb szer leend az illy önkéntes eltávozások, vagy titkos megszökések ellen. A kórházba átadott beteg törvényes kerestet alatt levőkre, bűntényezőkre, rabokra, örizet alatt tovább kísérőrendőkre, s több illyekre, a rendőrség viselend gondot, s e végett, valamint a kórháznak ejen át, saját erre rendelt ór általi öriztetése végett, az igazgatóság a rendőrséghez fog folyamodni.

außer der Heilseistung durch die öffentlich angestellten und noch anzustellenden Ärzte an den Heilkosten für die in solchen Lokal-Anstalten behandelten, unbemittelten Syphilitischen, sich betheiligen wird.

14. Die Heil- und Verpflegskosten für einen über 10 Jahre alten Kranken werden auf 20 kr. C. M. für Kinder unter 10 Jahren auf 12 kr. pr. Tag und Kopf festgestellt — für Säuglinge an der Brust der franken Mutter dürfen keine Kosten aufgerechnet werden.

Für die zahlungsunfähigen Kranken jener Comunen, welche die Vorauslagen der Errichtung und Erhaltung dieser Anstalten aus eigenen Mitteln bestreiten werden, sind diese Heil- und Verpflegskosten-Ansätze durch einen 25percentigen Nachlaß zu ermäßigen, und darnach zu berechnen. Dasselbe gilt wo eine Concurrenz der Bezirksgemeinden eingetreten ist, für die Kranken dieser Bezirksgemeinde.

15. Die Ausweise über die Kosten für die zahlungsunfähigen Kranken, welche die Comunen zu leisten haben, sollen nach dem beiliegenden Formular D. in doppio verfaßt, mit dem Aufnahmisseine des Arzten, dem Armutshzeugnisse und dem Kopfszettel der einzelnen Kranken documentirt, vom Spitalsverwalter und dem Ordinarius gefertigt, und vom Bezirksamte coramisirt werden. Die so verfaßten Rechnungen sind an die Distriktsämter, und von diesen zur Liquidirungs-Veranlassung und Umlegung auf die betreffenden Comunen und Fonde anher zu leiten.

16. Da diese Anstalten nicht nur die Heilung der an der Lustseuche Leidenden, sondern auch die Hintanhaltung der Seucheverbreitung zum Zwecke haben, so sind in dieselben nicht nur Syphilitische aus der Stadt, sondern auch solche auswärtigen Kranken aufzunehmen.

17. Den nach der schriftlichen Bestätigung des Spital-Arzten an primären Syphilis Leidenden, darf die gleiche Aufnahme in das Spital nicht versagt werden, selbst wenn sie zahlungsunfähig und mit keinem Armutshzeugnisse versehen wären, um welches sich die Verwaltung nachträglich gehörigen Orts zu verwenden hätte. — Die mit veralteten Formen Behafteten, sind nur in so ferne, als sie heilbar sind, oder die Beschaffenheit der Krankheit eine Übertragung auf Gesunde besorgen läßt, aufzunehmen, wosüber der ordinirende Spitalsarzt zu entscheiden hat. Die Entlassung aus der Anstalt hat in der Regel erst nach erfolgter Heilung, oder wenigstens Behbung der Ansteckungsfähigkeit der Krankheit statt zu finden, doch kann den sich selbst meldenden zahlenden Kranken der Austritt aus dem Spital zu keiner Zeit verwehrt werden. Eine erfolgreiche und humane Behandlung der Kranken wird sich wohl als die beste Vorbeugung gegen solche willkürliche Entferungen, so wie gegen heimliche Entweichungen bewähren. — Für die Bewachung der an das Spital übergebenen franken Inquisitoren, Sträflinge, Schüblinge u. d. gl. hat die Polizei-Behörde zu sorgen, an die sich die Verwaltung diesfalls so wie wegen der Bewachung des Hauses zur Machtzeit durch einen eigenen Wächter zu wenden hat.

спеселе де дисъпътшаре пентр си филитиц де тіжлоцил лзапі сув куръ дн ачесте интистя жале, ба атжна дела организаре де фадъ а съреи медичинале дин стате ч. реңдегі.

14. Спеселе де дисъпътшаре ши интепендиене пентр за болав тракт de 10 an si се вор дефише за 20 кр. С. М. пе зи де кап, іаръ пентр коні дел 10 дн жос 12 кр. — пентр сувътопіл за пентр шамел болаве нз се ва коміста німік.

Пентр болавіл пекавабіл де платъ а ачелор коміане каре вор конері спеселе пидикрепш ши сүсчинері ачестор интистя дин проприе тіжлоате, се вор тікшора ачесте партите але спеселор де дисъпътшаре ши интепендиене дспъ та 25ле скъзъмал перчентал, ши се вор коміста дспъ ачеста. Tot ачеста съ дипделе че ши эндева авеа лок врео конкрайпъ а комінелор черкілі, пентр болавіл ачестор коміне.

15. Концептіріле спеселор пентр болавіл пекавабіл де платъ, каре лс вор преста комінелор съ се прегътеасъ дспъ алътіратыл Формуларіш дн дспіло, (Акваззл D.) съ се докментезе къ адеверінга де пріміре дела медик, къ атектатыл пеаверіл ши къ дідзла капылі пентр фіекаре болав, съ се сувскріе де кътъ діретірілш ши опдиньторіл сміалылі, ши съ се корамізезе де офіціл де чорк Сокотеліле ашса діноктіме се вор тімітіле афіциеле dictirkтале, ши дела ачесте се вор діндрента айча спре тіжлочіреа ліксідіріл ши реәмпіріпелі днірле респектівеле коміне ши фонды.

16. Фіндкъ прін интистял ачесте нз се гінте пімай дисъпътшареа чөлор че пътимеск де венерее, чи ши реңінереа лъшіріл боале ачестеа, ашса се вор прімі дн ачелеаш нз пімай си філітіл дин четате чи ши алці спреінг че пътимеск де ачесте боалъ.

17. Ачелора, кари дспъ дисъпътшареа търтіспіце а медикалы де сміал пътимеск де си філітіл прімаріл, нз лі се поате денера пріміреа дндаш дн сміал пічі кіар атспчі, канд ар фі пекавабіл де платъ ши пепровъзбул къ пічі та докмент деспре пътіртілдеа са, спре а къреіа черчетаре ва авеа дірекціонса а се діндрента кътъ локъл къвінчос. — Чеі діловъзрағ къ форме ділвекіле се вор прімі пімай де ле ва фі боала кърасілъ, сеаә де къмба ар фі таатъ къ ва трече преа лесне ла оаменіл чеі съпътшіл, деспре каре лжеръ ва авеа де а хотърж медикал опдиньторіл дин сміал. — Болавалы і се ва да држмл дин интист дспъ регаль пімай дспъ депніна дисъпътшареа, сеаә чөл підін дспъ піміріеа Факультеде моліпсітоаре а боале, — totшіл болавалы чөл че ильтеге ши сажнір се incinseazъ, нз тревге съ і се дімпреде чөл піміріеа афаре дин сміал дн пічі о вриме. — О тътаре оменоась ши пілін де үртърл а болавалор ва фі чөл маі вен тіжлок де аптеа дікпокжұра асеменеа деппіртірлі арбірапаре ши сувъпірл дн асқане. — Пентр пъзіреа інквізіцілор, криміналор стръпвртаділор болаве ж. а. л. карісе адек ла сміал, аре съ дінгріжасъ поліция, ла ачеста ашса даръ аре дірекціонса асе діндрента спре ачест фіршил, прекът ши спре аице тімітіле дн пътіріл аптее пентр паза касеі дн тәміл де поанте.

18-szer. Mihelyt meg lesznek téve ezen intézkedések, törekedni kell, a helyi előjáróságok, községi előjárók és orvosok által, műhatlanul kitudatni a bujasenyeseket. Városokban és mezővárosokban, minden közkéhölygyek, hetiben legalább is egyszer, bizonyos helyen, zajnélkül vizsgáltassanak meg a helyi rendőrség közbejövetelével, a városi sebészek által reggi orákon, s a bujasenyeseknek találtak, helyeztessenek be az illető kórházba. Az orvosok vizsgályák meg, himlőoltás, járványok és ragályok alkalmával teendő hivatalos utjokban, falukon, a helyi hatóság vagy helyi előjáró hírével, a bujasenyvre nézve gyanusokat illő kimélettel, s ha a betegség mint olyan, bebizonyosúl, az illető egyéneket, a kerületi kórházbai elszállításuk végett, jelöljek ki a helyi előjárónak. A helyi rendőrségnak köteles sége egyébiránt, a csapszékekben tartozkodó, foglalatosság nélküli nőszemélyeket, hóborló házáldókat, s tobb illyeket, e tekintetben figyelemmel kísérni, s alapos gyanu fölmerülése esetében orvosi vizsgálatot tartatni. Ezen rendszabályok teljesítése alkalmával mindenkor minden kemény, az erkölcsiség érzetét sértő bánásmódot kikell kerülni, bujasenyes nőknek fogházakbai elhelyezését, a mint az itt ott megtörtént, idegen bujasenyes egyéneknak tekintet nélküli tovább küldését, többé meg nem engedni, s hogy a földnepének kórházak elleni idegenséget még nagyobbra ne növeljük, az illy végre fölállítandó kórházak átalában csak városi es kerületi kórházaknak nevezendők, minthogy kümönben is illyekké fognak kiterjesztetni.

19-szer. Ha a kerületi hivataloknak, hivatalos úton, orvosok, vagy pedig az összeirásnál és besorozásnál működök által tudomására jutna, hogy falun a bujasenyv egy vagy több helyiségekben oly nagy kiterjedésben jön elő, mikép az, egész családokra elragadott, a nyavalysok nagyobb része kórházba el nem helyeztetethetik, azok egyes házákbai orvasoltatása egy könnyen nem letesitetethetik s így a gyógyítás céljának meg nem lehetne felelni, e körül ellepett helyiségen vagy környékben magában, egy vagy több szükségbeli kórházak fölállítására nézve, egy a helyszínre kiszállítandó kerületi hivatalok, s dologról orvos által, a szükségbeli kórházakat érdeklő előszámlált rendszabályok, s a helyi viszonyok szerint a szükséges intézkedések meg teendők, s azoknak életbe léptetése, rövid határidő kijelölése mellett, a kerületi hivatalok felügyelése alá bizandó.

Illy szükséghelyi kórházak föl szerelésére megkívántaló költségeket, a szegény betegek ételemezését, s a gyógyszerek árának egy harmadát, az illető községek fogják hordozni, s a mellett még az orvos részére szükséges előfogatot és szekeret is ezek tartoznak előállítani. Az orvosok napi dijat, melyet eleinte egy sebész részére 1 fl. 36 kr. egy hivatalba állított orvos részére 2 fr. s egy magán-orvos részére (medicinae Doctor) 3 fr. 12 krban. szabatik ki, továbbá a gyógyszerek árának két harmadát a tartományi pénztár fogja hordozni.

18. Sobald diese Anstalten eingerichtet sein werden, ist auf die Ausmittlung der Venerischen durch die Ortsobrigkeiten, Ortsvorstände und Ärzte unablässig hinzuwirken. In den Städten und Märkten sind wenigstens einmal in der Woche alle öffentlichen Lustburgen an einem bestimmten Orte, mit Vermeidung alles Aufsehens in einer frühen Morgenstunde durch die Ortspolizei einer Untersuchung durch die Stadt- und Landärzte zu unterziehen, und die venerisch Befundenen in das betreffende Spital zu unterbringen. Die Ärzte haben bei ihren amtlichen Reisen aus Anlass der Impfungen, der Epidemien und Epizootien mit Wissenden der Ortsobrigkeit oder Ortsvorstandes die der Lustseuche Verdächtigen, auf dem Lande mit gehöriger Schonung zu untersuchen, und wenn sich die Krankheit als solche bestätigt, die betreffenden Individuen dem Ortsvorstande zur Abstellung an das Bezirks-Spital anzugeben. — Die Ortspolizei hat ferner auf die, in den Winkelkneipen sich aufzuhaltenden beschäftigungslosen Weibspersonen, herumziehende Haussirenen u. s. w. in dieser Hinsicht ein wahnsames Auge zu halten und bei begründetem Verdachte die ärztliche Untersuchung zu veranlassen. — Bei der Durchführung dieser Anordnungen sind jedoch, um zu Verheimlichungen der Krankheit keinen Anlass zu geben, alle harten, das Sittlichkeitsgefühl verlegenden Maßregeln zu vermeiden, die Unterbringung der syphilitischen Dirnen in Buchhäusern, wie sie hin und wieder bisher noch statt fand, die rücksichtslose Abschiebung fremder mit der Lustseuche behafteter Individuen nicht ferner zu gestatten, und um die Abneigung des Landvolkes gegen Spitäler überhaupt nicht noch zu vermehren, sind die zu errichtenden Anstalten nur im Allgemeinen als Stadt- und Bezirks-Spitäler, wozu sie ohnehin erweitert werden sollen, zu bezeichnen und zu benennen.

19. Wenn die Bezirksamter im amtlichen Wege durch Ärzte, durch die bei den Conscriptionen und Assentirungen mitwirkenden Organe in die Kenntnis gelangen, daß die Lustseuche in einer oder mehreren Ortschaften auf dem Lande in einer so großen Ausdehnung vorkommt, daß ganze Familien davon ergriffen sind, die größere Anzahl der Befallenen in ein Spital füglich nicht unterbracht werden könne, und die Behandlung in den einzelnen Häusern nicht leicht ausführbar und dem Heilzwecke nicht entsprechend wäre, so ist in Mitten der befallenen Ortschaft oder Gegend die Errichtung eines oder mehrerer Notospitälern durch einen an Ort und Stelle zu entsendenen Bezirksbeamten und sachkundigen Arzt, nach den für die Notospitäler angebundenen Normen mit Rücksichtung der Lokalverhältnisse einzuleiten, und die Ausführung der getroffenen Anordnungen unter Feststellung eines kurzen Termins durch die Unterbezirksamter überwachen zu lassen. — Die Kosten der Einrichtung solcher Notospitäler, die Versorgung der mittellosen Kranken und ein Drittel der Medikamenten-Auslagen haben die betreffenden Gemeinden zu tragen, und nebstdem die Vorspann samt Wagen für den behandelnden Arzt beizustellen. Die Diäten der Ärzte, welche vorläufig mit 1 fl. 36 kr. für einen Wundarzt, 2 fl. für einen Angestellten und mit 3 fl. 12 kr. für einen Privatarzt (Doctor der Medicin) bemessen werden, ferner zwei Drittel der Medicamenten-Auslagen werden aus der Landes-Cassa bestritten werden.

18. Andatъ че се вор опдина ачесте incliste, ва фи пеапърът коплъкрапеа din naptea дiperъто-риелор локале, а алевилор сатълъ ши а медичилор спре тіжлочироа венерелор. Прин четьці ши тар-гърпъ тоато меретрічеле (кврвеле) пъвліче съ се адне тъкар одатъ пъ съпътствътъ ла вп лок хотърят, сnde прин диконжърапеа ведепеи пъвліче, маи алес днтр'на din оареле диминеи се вор съпънекърътъ поліца локалъ впеи висърпъ прин физичі четьці, ши каре се вор афла къ венерес се вор дъче дн спиталъ компетине, медичилор дн къльто-риелор офіcioасе дн привинга посътълъ, ените-міелор ши епизотиелор вор аваа а висита къ дн улесцероа дiperътопиелор локале ши а жделъ, ши пре че чесъ съспекци къ вар аваа венерес, ши а-девериндъссе вона пътъ, вор аваа деа аръла ин-дивидуелесе респективе жделъ сатълъ спре але къ-ра дн спиталъ de черк. — Поліція локалъ ши ва 'ндпента маи диколо окіи ачепъ спре фемеile чешъ перпдъ тъмпъл фъръ лъкъръ прин оспътъріеле челе опдинапе денипн впгърпъ, ши спре челе че тъмъл din касъ 'п касъ ш. а. л. ши адевериндъссе препъсъл, ле ва съпънекърътъ медицинале. — Спре де-плініреа опдинъчкіпілор ачестора съ се диконжоаре орпъ че фелів de тъсъръ аспре кареар вътъма сим-пълторалътъде, nedжд днтр'ачест mod пічън пріл-жів спре пъвлареа вонае, съ пъ се маи пъреасъ фемеile сіфілітиче лакаса de арст ка пъпъ ак-та, пічъ съ се маи съръпортеze фъръ пічъ о прі-віре индивидуелесе сърпіне пъне de венерес, ши пъ-търъ ка се пъ се маи търеасъ вра попорълъ цъ-реан пречетот аспира спиталелор, се вор пътъ ин-дивидуелесе ачесте дн цеперал спиталеле че тъці сеаѣ але черкълъ, спре каре фаршит се вор ши маи търъ.

19. Диконжіпілдъссе офіциеле de черк пе-кале офіcioасе прин медичі, прин органеле коплъ-кълоаре ла конскріпціон ши асентъръ, къмъ дн-тр'пъл сеаѣ маи тълте цъпътъръ din үеаръ с'ар іві венерес днтр'о днтинде ре ашаа de мape, дикжът фамиліл днтр'пъл ар фи конлесите de ачааста, къ прин үрмаре вп пътъръ ашаа мape ал толісіци-лор пъ сар пътеа къръ днтр'пъ спитал, къ пъ с'ар пътеа днтр'пърінде къра лор ашаа лесне прин сим-пълареа касе ши пічъ къ ар фи скопълъ коръспоп-зътърі, атпчъ се вор тримите ла фаца локалъ вп офіциаліст de черк къ зп medik қзноскътъріл de лъ-къръ ши прин ачеста се вор пидика впвл сеаѣ маи тълте спитале de лъзърет дн тіжлочъл локалъ сеаѣ ал цъпътълъ ачелзя дпъл портеле прескри-се, ши къ консідеръчіене ла днпрежъръріле лока-ле, дндътормдъссе офіциеле de съвчерк а прівегія ка фъкътеле опдинъчкіпіл съ се дкъвъ дн де-плініре съз терпінъл чел маи скрт. — Кіктелеле нентръ пидика се ачестор спитале, интептнъкіпія-на болавілор пеіжлочъл ши а треія напе din ме-дикаменте ле вор пърта компнітъціе респективе, прекъм ши дикхътълъ ши карвл медикълъ оперъ-търі. Dietele медичилор, каре се вор атъсра пентръ вп хіррг 1 фл. 36 кр. пентръ впвл че се афълъ дн сервігіз 2 фл. ши пентръ вп medik прівіат (doktor do medicin) 3 фл. 12 кр., прекъм ши доза din треія пърпъл а медикаментелор се вор а-конепи din касса үрелъ.

20-szor. Minthogy beérkezett hivatalos tudósítások szerint, a bujasenyv több tájakra annyira el van terjedve, hogy a bujasenyvesek gyógyítása, illy szükségbeli kórházakban és egyes bázakban, még falukon is gyakron fog szükségessé válni, az e végre tett intézkedéseknel a lehető költségkimelést is szem előtt kell tartani.

Illy betegek gyógyítására a legközelebb lakó orvosok használandók, a kik azon esetben, ha az ellepett környékben, a kör igen nagy kiterjedése nem teiné kiköltözésüket szükségesse, azt hétről hétre befogják utazni, a gyógyítási kezelésnél, a járványokra nézve fennálló utasításokat, s azon nyomott rendeleteket, melyek nem sokára fognak kézbesíténi, tartván szorosan szemeik előtt. A falusi kórházakban gyógyított bujasen yvesekről, épen ugy mint a kerületi kórházakról, a jelentések minden hó végével meg teendők.

Falukon, az egyes házakban, a kirendelt orvos felügyelete alatt álló bujasenységekről, a leletek, jelentések és utó-vagy végtudósítások, továbbá az orvosok és gyógyszerárusok számolatai, árjegyzékei beadandók, mellyek aztán a vidéki hivatal által a kormányszéknek fognak beszolgáltatni.

'A bujasenyesek falukon leendő orvosoltatása, bizonysan azon orvosok ki nem elegítő számában fog legnagyobb akadályra találni, kik minden ideig az egészség apolására voltak megbizva.

Ez úttal főlhívom egyszersmind a cs. k. országos katonai parancsnokságot és az illető kamara hatóságokat is, hogy alattuk álló orvosait, a menyiben hivatalos kötelességük megengedi, a katonai vidékparancsnokságának kivánságára, ezen cél elérhetése végett, ideiglenes rendelkezése alá bocsás-sák, mindaddig, mik a vidéki és kerületi orvosok közelgő kinevezése által, a legsürgetőbb szükségen e tekintetben is segítsé lehét.

Miután végül, ezen igen fontos tárgyat a videréki paranosnok urak s a kerületi biztosok különös figyelmébe ajánlanám, s az elintézettek rölk f. é. június 20-ig tudositást várnék, csak még az orvosokat kérem nevemben fölszólítani, hogy az egészséggel ügynek ezen eddig annyira elhangolt ágára nézve, hivataluknak feleljenek meg, s egyszersmind tudtokra adni, miszerint nagy öröömre szolgálna e tekintetbeni különös érdemeiket elősmerhetni és méltányolhatni.

Wohlgemuth, Lajos.
Altábornagy.

20 Da nach vorliegenden amtlichen Nachrichten die Pestseuche in mehreren Gegenen so stark verbreitet ist, daß die Behandlung der Venerischen auch auf dem Lande in solchen Nothspitalern und in einzelnen Häusern häufig nothwendig werden wird, so ist bei den diesfalls zu treffenden Einleitungen auch auf die möglichste Kostenersparniß Rücksicht zu nehmen.

Zur Behandlung solcher Kranken sind die zu nächst wohnenden Ärzte zu verwenden, diese haben, wenn nicht eine sehr grosse Verbreitung der Seuche in der besallenen Gegend ihre Exponirung erheischen sollte, dieselbe von 8 zu 8 Tagen zu bereisen, sich bei der Behandlung nach den, bei epidemischen Krankheiten bestehenden Vorschriften, und nach den gedruckten Ordinationen, die ihnen nächstens zukommen werden, genau zu benehmen. Ueber die, in den Nochspitälern auf dem Lande behandelten Syphilitischen sind am Schluße eines jeden Monats die Rapporte wie über die Bezirksspitäler zu erstatten.

Hinsichtlich der, in den einzelnen Häusern auf dem Lande in der Obsorge des deligirten Arzten stehenden Venerischen, sind die Befunde, Rapporte und Finalberichte, ferner die Aufrechnungen der Ärzte und Apotheker vorzulegen, welche diese durch das Distriktsamt an das Gouvernement zu leiten haben wird.

Die einzuleitende Behandlung der Syphilitischen auf dem Lande wird wohl in der unzureichenden Zahl der Ärzte, denen bisher die öffentliche Gesundheitspflege anvertraut war, den größten Anstand finden.

Ich fordere unter Einem das k. k. Landes-Militär-Kommando, und die betreffenden Kameralk-Behörden auf, die unterstehenden Ärzte, in so weit es ihre Dienstobligieheit vnu immer gestatten, dem Distrikts-Kommando über Ans. wien zu diesem Zwecke zur zeitweiligen Verfügung zu stellen; bis die bevorstehende Bestellung der Distrikts- und Bezirks-Arzte dem dringendsten Bedürfnisse in dieser Hinsicht abgeholfen haben wird.

Indem ich schließlich diesen hochwichtigen Gegenstand der besonderen Aufmerksamkeit der Herrn Distrikts-Kommandanten und der Bezirks-Kommissäre empfehle, und über das Veranlaßte bis zum 20. Juni 1. S. den Bericht erwarte, ersuche ich nur noch die Ärzte in meinem Namen aufzufordern, daß sie in diesem bisher so vernachlässigten Zwecke der Sanitätspflege mit allem Eifer den Pflichten ihres Berufes nachkommen und denselben zu bedeuten, daß es mir zum Vergnügen gereichen würde, ihre besonderen Verdienste in dieser Hinsicht anerkennen, und würdigen zu können.

Wohlgemuth m. p.
F. M. L.

20. Фіндкъ дзпъ щіріле de Фацъ. оғічіоасе ВОЛЖ
вінерел жн mal тәлте цжнєтєрі ашса de tape ежыл
жпкмт, адеcea ва фі de ліпсъ а се квра чet de венерee
ші пе ла цеаръ, жн асеменеа снітале de лъзърет ші жн
сінгълареле касе, ашса ва требі съ се іа жн прі-
віре la діспвсъчігніле че сс вор Фаце жн пріві-
да ачеасла, ші пъстрапеа кіелхелелор жпкмт ва
фі кз избіппі:

Спре кърареа зпор асеменеа болтав се вор
дунтревзинда medivit чеи че локдеск таи апраоце,
аечея, деакъ лъцдира прос tape а воалеи по ар
чере тыереа лор de къtre чеиланди дн ачел цж-
нит, вор авеа de ал висита tot la къте 8. зиле, ши
ши а се цжпса стражис дн пертрътапе de прескристе-
ле віденте пептъръ воалеле епідеміче, ши de оп-
динъчніло тінърите че мі се вор тримите престе дн.

Дн прівінца всеперелор депрін сінгъларе
касе din даръ че стаъ съв гріжія делегаційор ме-
дічі, съ се ашсаарпъ афларса лор, рапоарпеле ш-
рельчікпіле фінале, тай жиколо котытъріле ме-
дічілор ші а аптекарілор, іаръ ачедзія ле вор жи-
нта прип оғісілі de dictiikt ла гәверпіл.

Într-o secvență de patru pagini din partea sa aflată în volumul I al *Mediichilor*, care se referă la o scrisoare adresată lui Gheorghe Bibescu, în care este menționat că în anul 1862, în cadrul unei vizite la Paris, el a cumpărat de la un vânzător de vechiuri un obiect deosebit de interes, un portofel și o cravată, care erau aparținut lui George Washington.

Ез пофтеек прип зна пре ч. р. командъ мі-
літаръ, а цуреи ші пре diperгеторією респектів
камерале, съ dea пре mediciл свородинаї, дік
ді іартъ datopia сервідівлъ лор, спре temporaria
dicпесъчкнс а командел dictriktuale de кітєорі ве
вор фаже черері спре ачест фарміт, пънъ че прип
ашезареа mediciлор de dictrikt ші черк се за фаже
dectsl ліисеї челеї apteditoare тп прізвіда
чесата

Рекомандънд е ѿ Фършт общетъл ачет до
попълът деоевитеи atendisn a domnisor komandant
de dictinre mi a котисарилор de черк, mi agentland
рапорт пълъ до 20. Iunij a. k. decnre челе dic-
пъс, постъск т. се провока медит
измъле таё, ка съя копълъре din tot zemya dalo-
рингелор киетърел лор, то рамъл ачеста ал сън-
тьши пълъ акъш ачеа de леневит, спъндаме, въ
дни воюа цинеа плъчере а реклоаще деоевитеи
дор медите ал привинца ачеа, mi ai премия.

ВОЛГЕМУТ И. П.
Ф. И. А.

1-ső záraték a 44-ik számhoz.

A. minta.

FÖLSZERELÉSE

a fölállítandó szükségbeli kórházaknak.

A. A szobák, kamarák és konyhák fölszerelése.

- | | | |
|-----|-----------------------------------|--|
| 1. | <i>Minden egyes beteg részére</i> | egy egyszerű
faágy. |
| 2. | " " | egy kis éjiasztál. |
| 3. | " " | " " " szék. |
| 4. | " " | " fövenynyel töltött pöklöláda. |
| 5. | " " | " fejtábla. |
| 6. | " " | egy kis mosdócsere. |
| 7. | <i>Minden egyes szoba részére</i> | egy nagy hosszadásztal, bezárható fiókkal. |
| 8. | " " | egy ürszék (árnyékszék). |
| 9. | " " | két úrtál, belfelőkön szurokkal beöntve. |
| 10. | " " | egy éljilámpa. |
| 11. | <i>Minden kórház részére</i> | egy hévmérő. |
| 12. | " " | egy bezárható nagy szekrény a kórházbeli fehér és ágynemű tartására. |
| 13. | " " | egy nagy közönséges hosszadásztal. |
| 14. | " " | egy faszekrény az étédeinek tartására. |
| 15. | " " | két fa fürdőkád. |
| 16. | " " | " " mosdókád a fehér nemű ki tisztálása végett. |
| 17. | <i>Minden előcsarnok részére</i> | egy lámpa. |

B. Agumemii.

Erste Beilage zu Nr. 44.

Formular A.

Einrichtung

für die zu errichtenden Rath-Spitäler.

A. Einrichtung der Zimmer, Kammerm und Küchen.

1. Für jeden Kranken eine einfache hölzerne Bettstatt.
 2. „ „ „ ein kleiner hölzerner Nachttisch.
 3. „ „ „ ein „ „ „ Stuhl.
 4. „ „ „ ein mit Sand gefüllter hölzerner Spuck-Kasten.
 5. „ „ „ eine hölzerne Kopftafel.
 6. „ „ „ ein kleines hölzernes Schäff zum Waschen.
 7. Für jedes Zimmer ein großer länglicher Tisch mit einer zusperrenden Schublade.
 8. „ „ „ ein Leibstuhl.
 9. „ „ „ zwei Leibschüsseln innen mit Pech überzündt.
 10. „ „ „ eine Nachtlampe.
 11. Für jedes Spital ein Thermometer.
 12. „ „ „ ein zusätzlicher großer Schrank zum Aufbewahren der Spitals Leib- und Bettwäsche.
 13. „ „ „ ein großer, ordniger länglicher Küchentisch.
 14. „ „ „ ein hölzerner Kasten zum Aufbewahren der Essegeschirre.
 15. „ „ „ 2 hölzerne Bade-Wannen.
 16. „ „ „ 2 hölzerne Wasch-Wannen zur Reinigung der Wäsche.
 17. „ „ „ Vorhaus eine Laterne.

B. An Bett-Jornitouren.

1. Für jeden Kranken ein gut gefüllter Strohsack.
 2. " " " ein mit Kuhhaaren, oder in deren Ermangelung mit Kukuruß-Stroh gefüllter Kopfpolster.
 3. " " " 4 Leintücher, 2 Polster-
zichen behuß des Wechsels.
 4. Für jedes Bett zwei wollene Decken (Kotzen) wovon eine über den Strohsack zu legen ist, die andere als Decke dient.

1. Академия №. 44.

Формалярік А

ДОПЛІНЕНЬЧИЙ НЕА

пентра спиталете де лъзърет че се вор ридика.

A. Ordinarea одылор, къштърілор мінде квадраттер.

- | | | |
|-----|-----------------------|--|
| 1. | Пентръ Фиекаре болнав | и на де лемпъ симпъз. |
| 2. | " | о тасъ „ мікъ de
ноанте. |
| 3. | " | ан „ скаж. |
| 4. | " | ан въещюор „ пентръ скві-
нат въплѣ къ пъсін. |
| 5. | " | о тасъ „ de кап. |
| 6. | " | ан влід „ mik de спъ-
лат. |
| 7. | Пентръ Фиекаре одаие | о тасъ маре японъ, къ
и на скріїх тръгъторія ші
къ дикъетоаре. |
| 8. | " | ан „ скажи de
ноанте. |
| 9. | " | дозе цвкале (весе de
ноанте), d'in лъспітре къ
ръшінъ. |
| 10. | " | о лампъ de ноанте. |
| 11. | Пентръ Фиекаре симпъз | и термометръ. |
| 12. | " | ан весніарія маре къ дикъ-
етоаре спре гріжреа
претенелор de нац ші
de трни але спіталълкі. |
| 13. | " | о тасъ маре, опдинарія
ші облонгъ пентръ вълінъ. |
| 14. | " | ан скріїх de лемпъ спре
шъстрапреа васселор de
тажкаре. |
| 15. | " | дозе каде de лемпъ пентръ
въяре. |
| 16. | " | дозе троі de лемпъ пентръ
шилълареа ші къръді-
реа рѣбелор. |
| 17. | " | одаие дипнайтъ ан фел-
напік. |

B. Anapateae; de nat.

körszobákban elhelyezésük előtt - megfűrosztani. Azon fehérnemű, mellyet a beteg magával hozott, a kórházi fehérneművel együtt kimosandó.

A vizkorsók töltessenek meg naponként két-szer, meleg évszakban még többször is, fels vízzel.

A beteg, minden magával hozott portékáit által-adj a kórházi igazgatóságnak megőrzés végett.

A kórház szobáiban és folyosón dohányozni, semmi szín alatt sem szabad.

A gyógyszerüvegek és írtégeleyek, a gyógy-
szerárusok részéről drága foltudások kikerülése
tekintetéből, a kórházakban tartalékkép készén tor-
tandók, s azok megkivántató mennyisége a gyógys-
zer elhozásakor a gyógyszertárba küldendő, s ezen
mennyiség a gyógyszerkivonatra minden füljegyzendő.

Az ürzsékekkel csak éjen át kell a szobákban
ártani.

reinigen, breit selbst in das Krankenzimmer gelegt werden. Die mitgebrachte Leibwäsche der Kranken ist mit der Spitalwäsche zu reinigen.

Die Wasserkrüge sollen täglich zweimal, in wärmer Jahreszeit auch öfters mit frischem Wasser gefüllt werden.

Alle mitgebrachten Sachen hat der Kranke der Spitalverwaltung zur Aufbewahrung zu übergeben.

Das Tabakrauchen in den Zimmern und Gängen des Spitals ist unter keinen Vorwände gestattet.

Die Arzneischächen und Salbentiegel sind, um die kostspielige Aufrechnung derselben seitens der Apotheker zu vermeiden, in den Spitälern vorrätig zu halten, und es ist die nötige Anzahl derselben zur Abfassung der Medicamente in die Apotheke zu schicken, welche Anzahl jedesmal auf dem Medicamenten-Extract anzutragen ist.

Die Leibstühle sind nur bei Nacht in den Zim-
mern zu belassen.

Жиц'ю вано від спілк, днаміле де а це дензне да
одаїа болпавілор. Хайнеде болпавлі де трап а-
дасе къ цине се вор спіла дппрезпъ къ але спі-
талвіл.

Зрчоареле де апъ съ се ѿпле къ апъ проа-
спть де дозе опі не зи, ши да тажп кълдрос
мі де мал тълте опі.

Болпавлі на да спре пътрапе тоате лѣквріле
адасе къ цине дірекціене спіталвл.

Ли оды ши прін амвите спіталвл на есъ
иептат піч жиц'ю къя а Фота Ізіон.

Сіклеле де медичінъ ши злчелево де зи,
спре а дікспожра сокотала чеа скотпъ а ачело-
па дин пакета апотекарілор, се вор пътрапе тоідеа-
зна да спітале жи аванданъ, тримеџандесе аноі
зи озмър діндесліт дин ачестеа спре [пріміреа
медикаментелор дин апотекъ, каре пакър се ва
жнечна tot deaзна ну естрактъ медикаментелор.

Сказнеле де ноанте ну мал ноанте се вор
адаче да одай.

B. minta.

2-ik záraték a 44-ik számhoz.

E T R E N D.**Melly szerint élelmezteszenek a fölállított szükségbeli kórházakban betegek.****I. GYENGE RÉSZLET.**

Reggel. Húsleves zsemlye szeletekkel. *Délben.* Húsleves tósztával, vagy kásadarával; vagy haricskával, vagy zabdarával, vagy árpa darával. *Estre.* Húsleves mint délben, vagy kenyérleves. Zsemlye vagy fehérkenyér 3 lat.

II. HARMADRÉSZ RÉSZLET.

Reggel. Húsleves zsemlye szeletekkel. *Délben.* Húsleves mint a fölebbi részletnél; s még 8 lat becsinált borju-, barány-, vagy marbahús vagy borjuleves. *Estre.* Húsleves mint délben. Zsemlye vagy fehérkenyér 9 lat.

III. EGÉSZ RÉSZLET.

Reggel. Húsleves zsemlye szeletekkel. *Délben.* Húsleves mint fenn a gyenge részletnél; továbbá 8 lat lágyra főtt tehénhús csont nélkül, hetibe négyeszer zöldség vagy burgonya; és hetibe háromszor lágyra főtt bab (paszuly), vagy lencse, vagy haricskálása vagy török Büzakása (puliszka). *Estre.* Beesinált borjuhús-, borjutűdö-, borjulárok-, aprolek, vagy zöldség. Fehérkenyér 18. lat.

Külföldös rendelet:

Húslé tojással, árpakásalé, rántásleves, tej, zsemlye 3. lat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Átalános Szabályok.

1-ször. A reggi és estvi. levesek készítessenek erősen (táplálékonyan) és jóizüen, s minden zsemlye szeletes levesrészlet tartalmazzan 2 lat zsemlyét vagy fehér kenyeret. A befőttes leveseknek elegendő sikereseknek, s zsemlye lisztből készítetteknek kell lenniök.

2-szor. A tej, a zöldség ne legyen híg vagy vizenyős, s az utóbbi valamint a becsináltok is ne legyenek lisztel igen megsürítve; a becsináltak készítését úgy kell intézni, hogy az színére és ízére nézve naponta változzék, mind az által azok még se savanyíthatatnak meg, s lábak, fök-, vagy más belrészekből $\frac{1}{2}$ részletnél több nem vétethetik.

3-szor. minden egyes hús részleteknek az étrendben leírt súlyal, kell birniök.

4-szor. minden leves vagy ételnek, mellynek mértéke és súlya ezen étrendben nincs meghatározva, leg alább is egy alsó austriai fertályt (meszelt) kell hogy tegyen.

5-ször. A részleteknél, az étkek előszámlált nemcet *naponta* kell változtatni.

6-szor. minden étkek a szobákba hordatnak, s minden ugyan azon részlethez tartozó étkek kiszolgáltatása, minden szobában, felbeszakasztás nélkül történendő.

7-szor. A étkek fölhordásának (táplálásnak) naponta a következő órákban kell pontosan meg történnie:

a. Reggi leves 8 órakor. b. Délebéd $11\frac{1}{2}$ órakor. c. Estebéd 6 órakor.

Jegyzés: 1850-ik év május 3-án 4384, 6135, 6480, 8358, 7413. számok alatt kelt magas kormányi rendelet következetében, ezen „étrend” minden kórszobába mindenki belátására fölszegezendő.

S p e i s e - G r o ñ u n g.

Nach welcher in den errichteten Roth-Spitalern die Kranken versorgt werden sollen.

I. Schwache Portion.

Früh: Fleischsuppe mit Semmelschnitten. **Mittags:** Fleischsuppe mit Mehlspeis, oder Gries, oder Heiden, oder Hafergrüze, oder gerollte Gerste. **Abends:** Fleischsuppe wie Mittags, oder Panadel. Semmel oder Weißbrot à 1 Leth.

II. Drittel Portion.

Früh: Fleischsuppe mit Semmelschnitten. **Mittags:** Fleischsuppe wie bei obiger Portion; dann à 1 Leth eingemachtes Kalb-Lamm- oder Rindfleisch oder Kalbsbeischl. **Abends:** Fleischsuppe wie Mittags. Semmel oder Weißbrot à 1 Leth.

III. Volle Portion.

Früh: Fleischsuppe mit Semmelschnitten. **Mittags:** Fleischsuppe wie oben bei der schwachen Portion; ferner à 1 Leth weichgesottenes Rindfleisch ohne Knochen; viermal in der Woche grünes oder Wurzelgemüse oder Erdäpfel, und dreimal in der Woche weichgesottene Bohnen oder Linsen, oder Heidengrüze, oder Kukuruzbrei (Mamaliga). **Abends:** Eingemachtes Rindfleisch, Kälberlunge, Kalbsfüße, Gefröse oder Gemüse. Weißbrot à 1 Leth. **Extra-Ordination:** Fleischsuppe mit Ei, Gerstenschleim, Einbrennsuppe, Milch, Semmel zu à 1 Leth.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Allgemeine Vorschriften.

1. Die Früh- und Abendsuppen müssen kräftig und schmackhaft bereitet sein, und jede Portion Suppe mit Semmelschnitten à 1 Leth Semmel oder Weißbrot enthalten. Die Suppen mit Eingecktem, müssen hinlänglich ausgiebig, und von Semmelmehl bereitet sein.
2. Die Milch, die Gemüse dürfen nicht dünn oder wässrig, und letztere, so wie die Einmachbrühen mit Mehl nicht zu sehr verdickt sein, auch muss bei Bereitung der Einmachbrühe hinsichtlich des Geschmackes und der Farbe abgewechselt werden, doch dürfen selbe nicht gesäuert, und weiter Füße, Kopf, noch sonstige Eingeweide als $\frac{1}{3}$ Portion verwendet werden.
3. Alle einzelnen Fleischportionen müssen das in der Speise-Ordnung vorgeschriebene Gewicht haben.
4. Jede Suppe oder Speise, bei der in dieser Speise-Ordnung kein Maß- und Gewicht bestimmt ist, muss wenigstens ein niederösterreichisches Seitel enthalten.
5. Bei den Portionen muss mit den angeführten Gattungen der Speisen täglich abgewechselt werden.
6. Alle Speisen werden in die Zimmer gebracht werden, und die Verabreichung aller, zu einer Portion gehörigen Speisen hat in jedem Zimmer ununterbrochen zu geschehen.
7. Die Ausspeisung hat täglich zu folgenden Stunden pünktlich statt zu finden:

- a. Früh-Suppe um 8 Uhr. b. Mittagskost um $11\frac{1}{2}$ Uhr. c. Abendkost um 6 Uhr.

Anmerkung: Zu Folge hoher Gouvernement-Verordnung vom 3. Mai 1830, Zahl 1384, 6135, 6180, 8358, 7113, ist diese Speise-Ordnung in jedem Kranken-Zimmer zu Federmanns Einsicht anzuhängen.

Формуларъл В.

ОРДИЛ ВЪКАТЕ ДОР

Да се вор алментът волнави до спиталите да лъжът че се вор дифиинга.

I. ПОРУЧНЕ НЕ ЖИМЪТАЕ.

Dimineada: замъ де карне към твеги де жимъ. La a miază: замъ де карне към вакате де фъринъ, сеаъ гръс, оръ пъсат, оръ орзnicat. Сеара: замъ де карне ка да амеазъ. О жимъ сеаъ паже аль 3 лодъ.

II. АТРЕИА ДИН ПОРУЧНЕ.

Dimineada: замъ де карне към твеги де жимъ. La a miază: замъ де карне ка да пордизнае де със; апои 8 лодъ замъ към пръжътъръ де вицел, мицел, сеаъ карне де витъ. Сеара: замъ де карне ка да амеазъ. Жимъ сеаъ паже аль 9 лодъ.

III. ПОУРЧНЕ АНТРЕАГЪ.

Dimineada: замъ де карне към жимъ, La a miază: замъ де карне ка да пордизнае чеа не жимътate; мафуколо 8 лодъ карне де витъ фасътъ тоале, фъръ оаче; де 4 оръ до съпътъжънъ вердецъръ, але легътъ оръ картоафъ; де 3 оръ не съпътъжънъ воане ферте оръ тъмългъ. Сеара: конфъкът (Eingemach) din карне де витъ де вицел, де пичоаре де вицел, таце, оръ легътъ. Паже аль 18 лодъ. Естра ординъчникъ; замъ де карне към объ, замъ гроасъ де орз, замъ към пръжътъръ, ланте, жимъ де 3 лодъ.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ПРЕСКРИПТИ ЧЕВЕРАЛЕ.

1-ио Замъ де dimineadъ ии де сеара тръбве съ фие към пътере ши към гасъ, ии фискаре пордизне де замъ към твеги де жимъ съ изпринъ 2 лодъ жимъ сеаъ паже аль. Замъ дела ферътъръ тръбве съ фие din дектъ пастрюаре ии прегълътъ din фъринъ де жимъ.

2-ле Лантели ии легътъ съ ня бие същуре ии апътосъ, ии челе din брътъ съ ня бие дилгроншате таре към фъринъ; да прегълътъ ферътъръ тръбве съ съ факъ скимваре до пръвия гасътълъ ши колоаре, дисъ фъръ де и се 'нъки ши фъръ а се аместека иичюареле, каква сеаъ але интесине маи позлъ ка $\frac{1}{3}$ пордизне.

3-ле Тоате пордизните де карне тръбве съ фие де тъсра прескрипция до ордъл въкателор.

4-ле Фискаре замъ ши тънкаре, постъпъ каре ня се аблъ до ордъл въкателор хотърятъ тъсра ии престата, тръбве се изпринъ чеа поздън до пътрапът de Австрия де жос.

5-ло Пордизните тръбве съ се скимвъ до тоатъ зъба към белтърълъ въкателор де маи със.

6-ло Тоате въкателор се вор звуче до одъ, ии тоате къде со дин де о пордизне се вор да до фискаро одае пеупрерват.

7-ле Мянкърълъ вор звое лок до брътътоаре оре:

A. DEMINEADA ЗАМЪ ДА 8 ОРЕ.

B. ИРХЕНДА ДА 11 $\frac{1}{2}$ ОРЕ.

C. ЧИНА ДА 6 ОРЕ.

ОБСЕРВАРЕ: До хранаре падът ординъчни Генералът din 3. Маи 1850, №. 4384, 6435, 6480, 8358, 7413 се за афище амест. опъл до тънкъръ до тоатъ одаia болници спре ведераца тъталор.

Formular C.

Dritte Beilage zu Nr. 44.

Zur Einreichung - Nachtrag

des Spitals für

	Büro
	Ort
	Bezirk
	Land
	Alter
	Religion
	Stand
	Beschäftigung
	Zugewiesen

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Bahlungsfähigkeit		
Wegen Zahlungs-Unfähigkeit entfallen die Kosten aus dem		
Zonde?	Von den	Wen der
	Comunen	Zunft Schmiede
Geheilt entlassen		
Gestorben		
Mitgebrachte Sachen der Verwaltung zum Aufbewahren übergeben		

C. minta.

3-ik záraték a 44-ik számhoz.

RÖVÉTI Jegyzőkönyve

a

körhízák.

Fizetési tehetősége.

Fizetési tehetősége miatt a költ- ségek fizetettének	
pénzalapból?	közsségek által.
	Céh által. s. a. t.
Elbocsátott ligyogyúltan.	
Meghalt.	Magával, horolt portchál, meiijék az igazgatóságnak adattak át megor- zés végett.

Szám.

Szüle- lősi	hely. kerület. ország.
I d ö k o r .	Vallás.
A ll a p o t .	Foglalatosság.
	Szaporodás.

ПРОТОКОЛ ДЕ МИНИСТРИ

пентръ споменава дин

Номер на писменикот	Нацерене						Документ	Пентръ ненасилува де а пъти се вор пърта споменава дин				Лакрариите адреси като сине имат дати директно споменава пътните.
	Локал	Черков	Царска	Етажа	Религиозна	Clapca	Картичка	Година на	Фондъ?	Дела композици	Съгласъ на споменава афаръ	

D. Minta.

4-ик зáraték a 44-ик számhoz.

BCU Cluj / Orăștie City Library Cluj
Klinikai Intézet

a

i kórházban 185 -ik év

hó.

töl 185 -ik év

hó ik ig gyógyított, szegény

bujasenyes betegeknek.

Szám.	A beteg vezetéki és keresztnéve	Kora.	Állapota és foglalatossága.	Születés-helye.	Utolsótartozkodási helye.

Napja a	Az	Naponta	Az egész	Mellékelt fővétbizonity-
befogadásnak.	kilépésnek.	élelmezési napok száma.	időre jutó illetmény	ványok, fejjegyzékek,
				szegénységi bázisnyitványok.

Formular D.

Vierte Beilage zu Nr. 44.

W u s w e i s

Ueber die in dem Spitale zu:

vom

185

bis

185

Mit der Pestseuche behandelten mittellosen Kranken.

F o r m u l a r	Bor- und Zuname des Kranken	Alter	Stand und Beschäftigung	Geburtsort	Letzter Aufenthaltsort

D a t u m		B a h l d e r	T ä g l i c h e	S u m m a	B e s t e g e n d e
d e r	d e s	V e r p f l e -	H e i l s - u n d	d e r f ü r d i e	A u f n a h m e -
A u f n a h m e	A b g a n g e s	g u n g s - Z a g e	V e r p f l e -	g a n z e Z e i t	s c h e i n e ,

Формулар D.

Академ 4 да №. 44.
BCU Cluj / Central University Library Cluj

АРЪТАР

Decupe волнавіл де венеріе лінсіл де тіжлоче че се трътаръ дп.спиталъ дела:

din

185 пъпъ

185

Nамърбл- ностал	Намъле ши Когнамъле волнавіл	Етата	Стаеа ши окопъчіз- неа	Локъл настачерел	Локъл петречерел mai de крънд.

D a t a l	Nамърбл зілелор de intepten- emipei	Компелинга zісрпъ пен- гисне.	Съма ком- пелингел престе tot таймла	Алъбрателе atectate de прими- ре, гъдълъ де кам- ши адеверинге деспре пазпер- тате.